

Vuorovaikutus ja osallistaminen

Linnanpuiston ja Karnaalipuiston suunnittelu

Keskustan (1.) kaupunginosa

SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN

Linnan läheisyydessä olevien puistojen kokonaisuutta ja kehittämistä käsiteltiin vuosien 2021-22 aikana kokoontuneen laajemman yhteistyöryhmän kesken. Ryhmässä oli osallisia paitsi kaupungin eri hallintokunnista, elinkeino-yhtiöstä ja liikuntapalveluista, myös viranomaisista, alueen muista maanomistajista ja sidosryhmistä, kuten tapahtumajärjestäjistä. Keskustelu ryhmässä oli vilkasta ja alueen merkitystä pohdittiin useasta näkökulmasta, paitsi luontevana tapahtumapaikkana myös kaikkien kaupunkilaisten yhteisenä olohuoneena.

Uusien mahdollisuuksien löytämiseksi ja kaupunkilaisten ideoiden kuulemiseksi Linnanpuiston ja Karnaalinpuiston käsittävstä suunnittelualueesta järjestettiin helmikuussa 2022 myös ensimmäinen asukaskysely hameenlinna.fi -verkkosivuilla.

Näiden perusteella Kaupunkirakennelautakunta teki toukokuussa 2022 päätöksen Linnanpuiston ja Karnaalinpuiston suunnittelun käynnistämisestä konsulttityönä ja kahden erilaisen luonnos- ja konseptivaihtoehdon laatimisesta. Tehtävään valittiin kaikille avoimen tarjouskilpailun perusteella FCG Finnish Consulting Group Oy. Suunnittelun aloituskokous pidettiin kesäkuun lopussa 2023. Suunnittelua ohjaamaan perustetaan muutaman kerran kokoontuva laajempi ohjausryhmä sekä tiiviimmin asiaa eteenpäin vievä varsinainen 'työryhmä'.

Hankkeelle perustettiin myös oma nettisivu kaupungin verkkosivuille, jonka avulla suunnittelun etenemistä saattoi seurata.

LUONNOSTEN ESITTELY, ensimmäinen vaihe

Suurimpien tapahtumajärjestäjien sekä lupapalveluiden viranomaisten kanssa järjestettiin Linnan Kehityksen toimesta ensimmäinen tapaaminen lokakuussa 2023, juuri ennen kaikille avointa yleisötilaisuutta. Osalta toimijoista oli pyydetty kommentteja ja toiveita puiston kehittämiseksi jo vuosien 2021-22 tarvekartoitusvaiheen aikana.

Kaikille avoin esittelytilaisuus pidettiin lokakuun 2023 lopussa Wetterin auditoriossa. Tilaisuudessa oli paikalla noin kymmenen henkilöä. Lisäksi Teamsin välityksellä oli kirjautuneena noin 20. Esillä oli kaksi toisistaan poikkeavaa vaihtoehtoa (vaihtoehto A ja vaihtoehto B).

Tilaisuuden jälkeen vaihtoehtoista kerättiin palautetta kaupungin verkkosivujen kautta kyselyllä. Vastauksia saatiin kahden viikon aikana yhteensä 411 kpl. Vastattavia kysymyksiä oli 33 kpl ja ne oli jaoteltu sisällön mukaisesti teemoihin. Kysymyksiin sisältyi myös avoimia kenttiä, joihin sai vastata omin sanoin. Yhteenveto kyselystä on luettavissa hankkeen nettisivulta

Esitellyistä vaihtoehtoista pyydettiin kirjallisesti lausunnot ja kannanotot ELY-keskukselta, Hämeen liitolta, Ympäristöministeriöltä, Museovirastolta, Kansallismuseolta, alueelliselta vastuumuseolta (Hämeenlinnan Kaupunginmuseo), Senaatilta, Pelastustoimelta, Linnan kehitys Oy:ltä ja Liikuntahallit Oy:ltä sekä infran verkostokumppaneilta (Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy, Fingrid, Gasgrid, Elenia, Loimua Oy, Telia ja DNA). Lausuntopyynnön todettiin olevan myös tiedonanto, mikäli mitään erityistä lausuttavaa ei ole. Fingrid ilmoitti, että lausunnon ei ole tarvetta, koska alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.

Suunnitelmaluonnoksia käytiin esittelemässä myös nuorisovaltuustolle.

ELY-keskuksen lausunto

Lausunnossa todettiin, että Suunnittelualue on historiallisesti, kaupunkikuvallisesti ja rakennushistoriallisesti keskeinen valtakunnallisesti arvokas rakennettu viherympäristö Hämeenlinnan kantakaupungin alueella ja samalla osa laajempaa kansallista kaupunkipuistoa. Alueen kehittämisen tulee perustua valtakunnallisten arvojen säilyttämiseen sekä kansallista kaupunkipuistoa varten laadittuun hoito- ja käyttösuunnitelmaan. Linnanpuiston asemakaava on pääosin vuodelta 1963 ja Karnaalinpuiston kokonaisuus osana Linnanniemen kaavaa vuodelta 1990. Asemakaavat on tarkoitus ajantasaistaa kun yleissuunnitelma valmistuu. Alueelle sijoitettavien toimintojen yhteensovittaminen sekä rakennusten ja rakennelmien sijoittaminen maisemallisesti erittäin keskeiselle ja herkälle alueelle tulisikin ratkaista asemakaavalla. Yleissuunnitelma antaa kaavan laatimiselle ja alueen hoidolle hyvän lähtökohdan. Asemakaavan tulisi olla lupakäsittelyn perusteena.

Jatkosuunnittelun kannalta olisi ELY-keskusken mukaan tarpeen vielä tarkistaa, että alueen moninaiset kulttuuriset-, ekologiset- ja virkistyskäyttöarvot tulevat huomioiduksi ja hyödynnetyksi alueen kehittämisessä. Olisi hyvä myös tunnistaa luonnonympäristön kulttuurisia arvoja ja tuoda ne havainnollisesti esiin suunnitteluaineistossa. Karttaesityksenä yhteenveto arvoista tukisi yleis- ja puistosuunnitelmien laadintaa ja toimisi asemakaavan selvitysaineistona ja vaikutusten arvioinnin pohjana. Samalla suunnittelussa tehdyt valinnat, esimerkiksi eri aikakausina luotujen piirteiden säilyttäminen, tulisivat näkyviksi ja perustelluiksi. Valinnat koskevat viherrakentamisen lisäksi alueen valaisimia, kalusteita ja varusteita, pintoja, reittejä ja erilaisia rakenteita.

Molemmissa suunnitelmavaihtoehtoissa Karnaalinpuiston alueelle on osoitettu merkittävä metsä- ja niittyvaltainen alue, joka tukee kaupunkiluonnon monimuotoisuutta. Luonnonympäristön kannalta rakennetussa ja hoidetussa ympäristössä on keskeistä säilyttää nykyistä puustoa mahdollisimman paljon eri-ikäisen ja -rakenteisen luonnonympäristön jatkumon säilyttämiseksi, jota tukevat puuston lisäksi matalakasvustoinen pensas- ja niittykasvillisuus. Jatkosuunnittelussa olisi syytä tarkastella monimuotoisuutta tukevien elementtien kytkeytyneisyyttä toisiinsa sekä jatkuvuutta puistoalueen läpi myös Linnapuiston alueella. Huomiota tulisi erityisesti kiinnittää suunnittelualan olemassa olevien ja suunniteltujen vesialueiden lähiympäristöihin, joissa monimuotoisuusarvot ovat usein korostuneita. Jatkosuunnittelussa tulisikin huolellisesti arvioida rantaan sijoittuvien rakenteiden ja rakennusten luontoon, kulttuuriympäristöön ja maisemaan kohdistuvia vaikutuksia. Suunnitelmavaihtoehtoissa esitetään uusittavaksi Linnanpuiston hopeapajukujanteet. ELY-keskus esittää vielä puukujien säilyttämismahdollisuuden tutkimista osana luonnon monimuotoisuuden vaalimista käsillä olevalla suunnittelualueella.

Lopuksi ELY-keskus toteaa, että yleissuunnitelmavaihtoehtoista vaihtoehto B toteuttaa parhaiten tavoitetta rauhoittaa kaupunkihistoriallisen ja -kuvallisen dominantin, Hämeen linnan asema muuttuvassa toimintaympäristössä.

Vastaus:

Kts. hyväksymisvaiheen lausunto ja vastaus.

...

Hämeen liiton lausunto (maakuntajohtajan päätös §55/ 2023)

Hämeen liitto on todennut lausunnon perusteluissaan, että taustalla vaikuttavat niin alueen ekologiset yhteydet, visuaaliset yhteydet ja näkymät kuin myös fyysiset yhteydet, kuten liikkuminen alueella ja alueen saavutettavuus/ houkuttelevuus (esimerkiksi pysäköinnin helppous ja riittävyys).

Myös alueen kokonaisinfra ja sen rajoitukset ovat tärkeitä huomioida mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Lausunnossa todetaan, että Kanta-Hämeen voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä, kansallista kaupunkipuistoa, Virkistys- retkeily ja ulkoilualue V ja osin taajamatoimintojen aluetta A. Molempien suunnitelmaluonnosten perusteella alue säilyisi edelleen virkistystä ja ulkoilua mahdollistavana puistoalueena. Suunnitelmat ovat lainvoimaisen Kanta-Hämeen maakuntakaavan mukaisia ja toteuttavat sen tavoitteita.

Hämeen liitto kannattaa alueen toiminnallisuuden lisäämistä ja palveluiden kehittämistä. Alueen kehittäminen erilaisin toiminnoin lisää alueen houkuttelevuutta virkistysalueena, mutta ennen kaikkea se luo uusia mahdollisuuksia myös erityisesti matkailun kehittämisessä.

Matkailun ja virkistymisen näkökulmasta onkin tärkeää, että palveluille, kuten kahviloille ja välinevuokraukselle, voidaan luoda sellaiset puitteet ja toimintaedellytykset, että niiden on mahdollista olla kaupunkilaisten ja matkailijoiden hyödynnettävissä myös vilkkaimman kesäsesongin ulkopuolella. Palveluiden kysynnän kannalta myös palveluiden sijoittaminen houkutteleville, viihtyisille ja helposti löydettävillä paikoilla puistossa on keskeistä.

Muiltakin osin veden läheisyys ja rannan mahdollisimman hyvä hyödyntäminen tulisi olla Linnanpuiston suunnittelun lähtökohta. Puiston suunnittelussa tulee pohtia mahdollisuuksia esimerkiksi sille, että tapahtumien aikainen aidoitus voidaan tulevaisuudessa toteuttaa niin, että kansallisen kaupunkipuiston rantareitti on läpikuljettavissa myös tapahtumien aikana.

Liikennejärjestelyiden osalta Hämeen liitto kiinnittää huomiota erityisesti pyöräilyn ja kulkureittien kehittämiseen. Hämeen liitto pitää hyvänä, että keskustan kehittäminen ja Sibeliuksenkadun pyöräilyolosuhteiden kehittäminen ja sen jatke Linnanpuiston suuntaan on otettu suunnitelmissa hyvin huomioon. Sibeliuksenkadun päästä puistoon on merkitty erillinen pyörätie. Hämeen liitto huomauttaa, että pyörätiellä jalankulun välttämiseksi tulisi pyörätien välittömässä läheisyydessä kulkea myös jalankululle soveltuva käytävä.

Molempien suunnitelmavaihtoehtojen mukaan suuri osa Linnanpuiston puistokäytävistä linjattaisiin uudelleen. Hämeen liitto ei vastusta puistokäytäväverkoston sopivaa muokkaamista, mutta huomauttaa, että moni puistokäytävä Linnanpuistossa palvelee myös päivittäisiä arjen jalankulku- ja pyöräilymatkoja ja näillä yhteyksillä on myös liikennejärjestelmän kehittämisen kannalta merkitystä. Esimerkiksi pohjoisesta Tampereentieltä Ojoisten ja lännestä Brahenkadun suunnista kulmittain puiston läpi kohti Aleksis Kiven puistoa kulkeva puistoreitti on merkittävä pyöräilyn pääyhteys. Yhteys palvelee erityisesti junalla pendelöiviä liityntämatkat pyöräileviä kaupunkilaisia, joten yhteys on merkittävä osa matkaketjuja. Yhteyden laatua tulisikin pikemmin kehittää, kuin poistaa tai linjata uudelleen. Hämeen liitto toteaa, että Kanta-Häme on Suomen pendelöivin maakunta ja kestävien matkaketjujen kehittämien on tärkeää. Pyöräilyn edistämisen kannalta keskeisten reittien selkeys, laadukkuus ja kilpailukykyinen matka-aika henkilöautoon verrattuna lisäävät pyöräilyn houkuttelevuutta.

Liikenteen kannalta merkittävä tekijä on myös alueella vierailevien määrä. Kävijämäärä linnanniemen alueella on vuosittain noin 300 000 kävijän luokkaa, kun lasketaan linnan, alueen museoiden ja erilaisten tapahtumien kävijät. Linnanniemen alue on hyvin saavutettavissa junalla saapuvilla rautatieasemalta ja toisaalta autolla. Alueen riittäviin pysäköintiratkaisuihin tulee suunnittelussa kiinnittää huomioita, toisaalta pysäköintiä ei tulisi kulttuuri- ja maisemanäkökulmasta sijoittaa linnan välittömään läheisyyteen linnanpuistossa.

Vastaus:

Jatkosuunnittelussa ulkoiluun, liikuntaan, leikkiin ja viihtymiseen varattuja toiminnallisia alueita osoitettiin sekä Karnaalinpuistoon että Linnanpuistoon siten, että ne muodostavat puistojen välille helposti saavutettavan ja yhtenäisen toiminnallisen akselin. Samalle akselille rannan tuntumaan on sijoitettu myös toimintoja tukeva kahvila. Näin aktiviteetit ja jatkossa mahdollisesti syntyvät palvelut hyötyvät toisistaan parhaiten. Rantaan on varattu muita alueita oleskeluun ja istuskeluun, myös aivan veden äärelle.

Puistokäytäviä pyrittiin vähentämään ja yksinkertaistamaan. On yritetty löytää ne käytetyimmät, sujuvimmat ja toimivimmat yhteydet. Vanhaa käytäväverkostoa on hyödynnetty paremmin ja kulmittain linnanpuiston läpi kohti Aleksis Kiven puistoa kulkeva puistoreitti lisättiin.

Kaksissuuntainen asfalttipintainen pyöräreitti on nyt sijoitettu luontevasti Tampereentien sekä Niittykadun varteen. Sibeliuksen kadun päästä lähtevä reitti Linnanpuiston poikki toteutetaan leveänä ja laadukkaana puistoväylänä, jossa liikkumismuotoja ei erotella. Rantareittiä levennetään. Karnaalinpuiston läpi tehdään sujuvat ja leveät reitit Niittykadun ja Kasarminkadun kulmasta sekä Saaristenkadun päästä kohti Brahenkadun alikulkua.

Puistosuunnitelma ei ota kantaa tapahtumien aikaisiin tilapäisiin ratkaisuihin, kuten aitaamiseen tai rantareitin sulkemiseen. Ne käsitellään tapahtumalupien yhteydessä lupaviranomaisten toimesta. Käytännöt ja aitaustarpeet vaihtelevat tapahtumasta riippuen.

Pysäköintialueen toimivuutta, paikkamääriä, liittymiä ja kulkuyhteyksiä on tarkasteltu monen eri vaihtoehdon kautta – ja osallisen kanssa. Jatkossa se palvelee pääosin vain henkilöliikennettä. Linja-autoliikenne järjestetään Tampereentien varteen erikseen suunniteltavien liikennejärjestelyjen yhteydessä. Karnaalinpuistoon on lisätty pieni pysäköintipaikka ja Niittykadun kadunvarsipysäköinti järjestetään myös erikseen suunniteltavien liikennejärjestelyjen yhteydessä. Niittykadun pysäköintipaikat eivät ole vähenemässä nykyisestä ja ne palvelevat puiston käyttäjiä. Myös liikkumisesteisten pysäköintiä on mahdollista järjestää Niittykadulle kahvilan yhteyteen.

...

Museoviraston lausunto

Museovirasto totesi lausunnossaan, että Museoviraston ja Hämeenlinnan kaupunginmuseon välisen sopimuksen mukaisesti Hämeenlinnan kaupunginmuseo toimii Kanta-Hämeen alueellisena vastuumuseona ja siten lähtökohtaisesti osallisena viranomaisena ja lausunnonantajana suurimmassa osassa kulttuuriympäristöä koskevista asioista. Museovirasto kommentoi sille nyt toimitettuja suunnitelmaluonnoksia valtakunnallisen roolinsa puitteissa Linnanpuistoa koskevien suunnitelmien osalta siinä määrin, kuin suunnitelmilla voi arvioida olevan vaikutusta Hämeen linnan ja Vankilan muodostamaan kokonaisuuteen, osana kansallisesti tärkeää maisemaa.

Hämeen linnan, Vankilan ja niitä ympäröivien linnoitusrakenteiden muodostama kokonaisuus on kansallisesti merkittävä matkailukohde ja nähtävyys, jonka avoinna pitämisestä vastaa Museovirastoon kuuluva Suomen kansallismuseo.

Linnanpuisto sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön ”Hämeen linna”. (RKY 2009.) Hämeen linna ja sen vallihautaan rajautuva suojeltu alue eivät sisälly puistosuunnitelman alueeseen, mutta linna on näkyvästi läsnä Linnanpuiston alueella, ja puistossa mahdollisesti tehtävillä toimenpiteillä on potentiaalisesti vaikutus linnan asemaan ja ilmeeseen maisemassa. Linnan kokonaisuus tulee ottaa huomioon kaikkia aluetta koskevia suunnitelmia laadittaessa.

Maisema linnan kokonaisuuden ympärillä on perinteisesti ollut luonteeltaan avoin. Linna sijoitettiin alun perin linnasaarelle, joka usean vuosisadan ajan rajautui osittain järven rantaan, osittain soiseen alueeseen. 1700-luvun lopulla linnan puolustusta vahvistettiin vallien ja vallihautojen järjestelmällä. Tässä yhteydessä laadittiin suunnitelma, jonka mukaisesti Hämeenlinnan kaupunki siirrettiin linnan pohjoispuolelta nykyiselle paikalleen linnan eteläpuolelle. Linnan varustusten ympärille jätettiin suunnitelmassa puolustusta palveleva avoin vyöhyke, linnoitusplanadi. Nykyinen linnanpuiston alue edustaa mm. tämän maisemallisesti avoimen vyöhykkeen jatkumoa.

Puiston alueen käytön monipuolistamisen pyrkimys on ymmärrettävä. On kuitenkin olennaista huolehtia siitä, että tavoitteet asetetaan kohtuullisiksi ja suunnitelmat perustuvat kohteen arvojen ymmärtämiseen ja säilyttämiseen.

Suunnitelmavaihtoehdossa B puiston aktivoitavat alueet on osoitettu pääasiassa alueen eteläosaan. Tämä on luontevaa ja luo linnan lähialueelle väljemmän ja eteläosaa pääosin rauhallisemman vyöhykkeen. Periaatetta voi pitää alueelle sopivana.

Linnan maisemallisen aseman ja historiallisen luonteen säilymisen kannalta on merkityksellistä, että sen läheisyyteen ei rakenneta uusia kiinteitä rakennelmia kuten palveluihin liittyviä rakennuksia. Yleisesti ottaenkin puistoon tehtävät rakenteet on suunniteltava ja toteutettava arkkitehtonisesti ja esteettisesti ympäristöönsä sopivina ja korkeatasoisina.

Suunnitelmavaihtoehdossa A on esitetty, että linnan lähistölle luodaan esiintymisalue. Mikäli tämäntyyppiseen ratkaisuun päädytään, esiintymisalueeseen ei tule liittyä kiinteitä rakennelmia, jotka pysyvästi estäisivät linnan näkävyyttä ja vähentäisivät Hämeen linnan ja Vankilan alueen hallitsevaa asemaa maisemassa.

Linnan nähtävyysskäytön ja Linnanpuiston aktiivisen tapahtumakäytön välille voi ajoittain syntyä jännitteitä. Hämeen linna on erittäin merkittävä ja suosittu matkailu- ja vierailukohde. Kesäaikana linnalla voi vierailla yli 1000 kävijää päivässä. Toimintojen yhteensovittamisen ja linnan nähtävyysskäytön mahdollistamisen kaikkina vuodenaikoina tulee olla yksi Linnanpuiston suunnittelun tärkeä lähtökohta. Suomen kansallismuseon suunnitelmien mukaan kävijöitä pyritään tulevaisuudessa ohjaamaan linnalle yhä vahvemmin pohjoisen puolelta puusiltaa pitkin, mutta käytännössä monet kävijät tulevat etelästä, kaupungin keskustan suunnasta.

Kulttuuriympäristön piirteiden vaalimisen näkökulmasta olisi luontevaa ja eduksi, jos pysäköintipaikkojen määrä puistossa linnan tuntumassa voitaisiin pitää sellaisena, että pysäköintialueet eivät nouse esiin maisemassa. Linnan nähtävyysskäytön kannalta pysäköinnin mahdollistaminen on kuitenkin tärkeää. Näin siitä huolimatta, että julkisen liikenteen järjestelyihin tultaneen asianmukaisesti kiinnittämään huomiota. Henkilöautojen lisäksi esimerkiksi linja-autot, jotta tuovat kohteeseen vierailijaryhmiä, tarvitsevat paikkoja. Nähtävyysskäytön ja kulttuuriympäristön piirteiden vaalimisen tavoitteiden välillä on siten jännite, jota puiston suunnittelussa joudutaan punnitsemaan ja ratkomaan.

Kustaa III:n kadun rauhoittaminen vain huoltoliikenteelle olisi eduksi monella tavalla. Mikäli linnan eteläpuolella nykyään oleva pysäköintialue poistetaan, pyrkii läpiajo Kustaa III:n kadun kautta lisääntymään. Läpiajo tulisi minimoida tai poistaa kokonaan. Ajo aiheuttaa tärinää, jolla on haittavaikutuksia vallihaudan rakenteisiin. Linnan ja erityisesti sitä ympäröivien vallihautarakenteiden säilymisen turvaamiseksi tarvittaneen puiston rakentamistyön ajaksi tärinäantureita ja seurantaa.

Linna perustettiin aikoinaan saarelle ja sitä ovat ympäröineet sittemmin maatuneet vesi- ja kosteikkoalueet. Vuosina 2015 ja 2017 Varikonniemensuon alueella suoritettujen arkeologisten tutkimusten perusteella Linnapuiston maaperässä voi olla säilyneinä jäännöksiä ihmistoiminnasta aina pronssikaudelta lähtien. Linnapuiston eteläisessä reunassa voi olla säilyneenä Saaristen latokartanoon liittyviä rakenteita. Näin ollen Linnapuiston rakentamiseen liittyvissä maankaivuussa tulee valmistautua arkeologisiin tutkimuksiin, joiden tarkemman luonteen määrittelee alueellisenä vastuumuseona toimiva Hämeenlinnan kaupunginmuseo.

Lisäksi Museovirasto pyytää aluetta koskevat jatkosuunnitelmat ja niihin liittyvät selvitysaineistot arvioitavikseen.

Vastaus:

Jatkosuunnittelussa huomioitiin linnaa ympäröivä avoin maisematila ja linnan näkyminen eri suunnista katsottuna. Linnan läheisyydestä poistettiin sen hallitsevuutta mahdollisesti heikentävät rakenteet. Linnan viereisen niemen maastonmuotoilu poistettiin.

Pysäköintialueen suunnittelussa pyrittiin löytämään kompromissi eri osapuolien ja käyttäjien kesken. Pysäköintialuetta myös maisemoidaan kasvillisuudella. Kustaa III:n katu rauhoitetaan ajoneuvoliikenteeltä sallien vain huoltoajo.

Kts. myös hyväksymisvaiheen alueellisen vastuumuseon lausunto.

...

Hämeenlinnan kaupunginmuseon, Kanta-Hämeenlinnan alueellisen vastuumuseon lausunto Hämeenlinnan keskustassa, Vanajaveden ja Tampereentien välissä sijaitseva Linnanpuisto on kulttuurihistoriallisesti, maisemallisesti sekä Hämeenlinnan kaupunkikuvan ja identiteetin näkökulmasta merkittävä ja arvokas kokonaisuus. Linnanpuiston alueella on vahva suojelustatus.

Vaikka Hämeen linna ja sen vallihautaan rajautuva suojeltu alue ei kuulu yleissuunnitelman alueeseen, linnan merkitys heijastuu vahvasti myös Linnanpuiston alueelle, jonka toiminat, käyttö ja maisemallisuus antavat vastavuoroisesti leimansa myös linnan näkyvyydelle ja arvottamiselle.

Alueellisen vastuumuseon kanta on, että Linnanpuiston ja Karnaalipuiston vastuullinen ja kaupungin kestäväan vetovoimaisuuteen tähtäävä kokonaisvaltainen kehittäminen on tervetullutta. Kehittämisen tulee perustua kohteen arvojen säilyttämiseen ja kehittäminen pitää tehdä laadukkaasti kohteen arvokkaan kulttuuriympäristön ja merkittävän maisema- ja kaupunkikuvan ehdoilla. Suunnitelmissa on pyritty huomioimaan maiseman lisäksi monia erilaisia näkemyksiä alueen saavutettavuudesta, käytöstä ja houkuttelevuudesta sekä kokonaisinfran asettamat raamit ja rajoitukset alueen kehittämiselle.

Vaihtoehdossa A toimintoja on sijoitettu hajautetusti Linnanpuistossa laajemmalle alueelle, kun vaihtoehdossa B aktiviteettialueet on keskitetty pääasiassa alueen eteläosaan, mikä rauhoittaa linnan lähialueen puistomaisempaan virkistyskäyttöön ja ulkoiluun. Täten vaihtoehto B tukee paremmin linnan ja sen ympäristön arvokkaan maiseman säilymistä.

Vaihtoehdossa A, pysäköintialue (144 autopaikkaa, 4 bussipaikkaa) vaikuttaa suurelta ja hallitsevalta. Pysäköintialueen erottaa Hämeen linnasta vain kapea viheralue, jota pysäköintialueen puoleisesta reunasta rajaa puurivistö. Kohteen historian, maiseman ja ympäristön viihtyisyyden näkökulmasta vaihtoehdon B maltillisempi pysäköintialueen koko (92 autopaikkaa, jättöpaikat 4 bussille) ja suurempi etäisyys linnaan on parempi. Pienempi pysäköintialue on myös linjassa ympäristöystävällisempien ja kestäväan kehityksen mukaisten ratkaisujen suosimisen kanssa.

Linnanpuiston länsi- ja lounaisosan pyöräilyreitti kulkee vaihtoehdossa A puistoalueella Brahenkadulta Niittykadulle saakka. Sen kaareva muoto mukailee muiden puistossa risteilevien reittien muotoa, mutta vaihtoehdossa B pyöräilyreitti kulkee suuremman osan matkaa Tampereentien suuntaisesti ja rikkoo vähemmän puiston maisemaa. Linnan eteläpuolelle on suunnitelma A:ssa sijoitettu Suurten tapahtumien pääesiintymisalue – sorakenttä, joka voidaan jäädyttää talvisin luistelua varten. Alueellinen vastuumuseo pitää pääesiintymisaluetta linnan läheisyydessä mahdollisena, jos esiintymisalueeseen ei liity kiinteitä rakennelmia, jotka estäisivät pysyvästi näkyvyyden linnalle. Linnan läheisyyteen luonnoksissa on esitetty joko uimarantaa (B) tai talviuintipaikkaa (A), jotka saattavat edellyttää alueelle palveluja ja niihin liittyviä rakenteita, jotka eivät sovi näin lähelle linnaa ja sen ranta-aluetta. Uimarannan sijoittamista näin muutosherkälle alueelle on muutoinkin harkittava huolella eri näkökulmista.

Molemmissa luonnoksissa Karnaalipuistoon on suunniteltu laaja metsä- / luontoalue, joka on linjassa kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmien kanssa. Kanta-Hämeen alueellisen vastuumuseon mielestä vaihtoehto B tukee paremmin kansallisen kaupunkipuiston tavoitteita ja alueen maisemallisia ja kestäviä virkistysarvoja, sillä tässä vaihtoehdossa on varattu tilaa enemmän avoimille viheralueille ja vähemmän erilaisille toiminnoille ja parkkipaikoille kuin vaihtoehdossa A.

Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo muistuttaa, että Hämeen linna on kaupungille niin historiallisesti, kaupunkikuvallisesti kuin maisemallisesti erittäin merkittävä kokonaisuus, jonka asemaa heikentäisi liian lähelle sijoitetut rakennukset ja rakennelmat ja moninaiset toiminnot.

Luonnossuunnitelmassa B Eino Leinin puiston läheisyyteen on sijoitettu kahvila, jonka sijainti on Hämeenlinnan kaupunkikuvan kannalta toimiva ja tukee osaltaan Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaa puiston näkymien ja yhteyksien säilymisestä linnan eri puolilta. Molemmissa suunnitelmissa on tuotu esille, että linnan puistoa ja Kustaa III katua reunustavien puukujien kaikki puut on tarkoitus uusia. Vanhojen puiden säilyttäminen tukisi luonnon monimuotoisuutta ja olisi linjassa myös ympäristön maisemallisten ja historiallisten arvojen kanssa.

Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo painottaa, että puistojen kehittämiseen tähtäävillä toimenpiteillä ei tule heikentää alueen kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon arvoja, vaan kehittämisen lähtökohta tulee olla alueen kulttuuriympäristön vahvistaminen, mikä lisää alueen arvostusta ja virkistyskäyttöä ja sitä kautta myös kaupungin viihtyisyyttä sekä sen pito- ja vetovoimaisuutta. Yleissuunnitelmassa on huomioitava aluetta koskevat suojelumääräykset ja arvotukset. Alueelle suunniteltavien ja toteutettavien rakennelmien tulee olla arkkitehtonisesti ja esteettisesti ympäristöönsä sopivia ja korkeatasoisia ja ne tulee sovittaa arvokkaaseen kulttuuriympäristöön huomioimalla paikan maisemalliset näkökulmat.

Lähtökohtaisesti suunnitelma B on kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta kehityskelpoisempi jatkosuunnittelun pohjana kuin suunnitelma A. Näiden luonnosten pohjalta laadittavista uusista suunnitelmista tulee saada myös havainnemallinnokset, jotka osoittavat, miltä ympäristö tulisi näyttämään eri suunnista ihmisen katselukorkeuden perspektiivistä. Lisäksi muutossuunnitelmien tueksi tulee tehdä selvitykset, joista ilmenee muutosten ja alueelle suunniteltujen toimintojen mahdolliset vaikutukset ympäristöön sekä linnan ja ranta-alueen maisemaan. Selvityksistä olisi käytävä myös ilmi, miten suunnitelmissa on otettu huomioon alueen kulttuuriperintöarvotukset sekä linnan ja sen ympäristön arkeologinen kulttuuriperintö, historia ja maisemalliset piirteet. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo tuo esille jo tässä vaiheessa, että alueen muutostöiden yhteydessä on syytä varautua kaivutöiden arkeologiseen valvontaan.

Lisäksi todetaan, että aluetta koskevat jatkosuunnitelmat tulee toimittaa Kanta-Hämeen alueellisen vastuumuseon arvioitaviksi.

Vastaus:

Suunnitelmia vietiin eteenpäin yhteistyössä sekä maanomistajan, Museoviraston, alueellisen vastuumuseon että Kansallismuseon kanssa. Kaikilla osapuolilla on ollut edustaja mukana laajassa ohjausryhmässä.

Kts. hyväksymisvaiheen lausunto.

...

[Linnan Kehitys Oy:n lausunto](#)

Alueen kehittämisessä tulee huomioida kokonaisvaltaisesti elinkeinotoiminnan jatkuvuus ja mahdollisuudet sekä erityisesti alueelle jo vakiintuneet elinkeinonharjoittajat. Puiston tulee palvella sekä asukkaita että yrityksiä. Suunnittelussa on myös tärkeää ymmärtää, että alueen palveluiden turvaaminen on keskeinen osa asukasviihtyvyyttä; asukaspuiston ajatus toteutuu parhaiten ottamalla huomioon kävijöiden ostovoiman sekä sen mahdollistamat liiketoiminnan mahdollisuudet. Elinkeinotoiminnan mahdollisuudet turvaamalla alue kykenee palvelemaan kävijöitään kokonaisvaltaisemmin ja sitä kautta luomaan elinvoimaisuuden positiivista kierrettä.

Alue on ollut vuosien ajan useamman tapahtumajärjestäjän käytössä. Isompien ja mainearvoa saavuttaneiden tapahtumien toimivuus on Hämeenlinnan elinvoimaisuuden, talouden ja vetovoiman kannalta merkittävä. Tämän vuoksi alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kuulla tapahtumajärjestäjien tarpeita ja varmistaa yritysten toimintaedellytykset jatkossa. Pysäköinnin järjestämisessä tulee huomioida kuntarajojen ulkopuolelta alueelle suuntautuva liikenne, mikä tarkoittaa esimerkiksi isojen bussien tyhjentämis- ja pysäköintimahdollisuuksien järjestämistä. Rakentamisen aikataulutuksen ja toteutuksen osalta toiminnan jatkuvuus edellyttää sitä, että vakiintuneiden tapahtumien järjestäminen ylipäänsä mahdollistetaan. Tämä tarkoittaa esimerkiksi kulunjärjestämistä sekä sähkön ja veden saantia. Välivuosi isojen tapahtumien järjestämisessä on tapahtumajärjestäjille taloudellisesti mahdoton ja se johtaisi joko yritysten liiketoiminnan kuihtumiseen tai tapahtumien sijoittumiseen muille paikkakunnille. Negatiiviset vaikutukset Hämeenlinnan talouteen olisivat kummissa tahansa skenaariossa näkyvät.

Maanrakentamisen ja ympäristön hyödyntämisen näkökulmasta tapahtumille on syytä turvata lyhytaikaiseen majoittumisen, viihtyvyyden, raskaan ajoneuvokaluston pysäköinnin sekä vapaan kulun mahdollisuudet. Alueen maamuotoilun ja maapohjan kestävyys tulee mahdollistaa telttojen ja kojujen pystyttäminen sekä rekkojen tai kuorma-autojen pysäköinti. Kulku rantaan tulee suunnitella siten, että yhteydet toimivat joustavasti esimerkiksi tapahtumien logistiikan ja kulunohjauksen näkökulmista. Rantareitin lyhytaikainen sulkeminen tapahtumien ajaksi on viime kädessä häiriönä asukkaille pienempi, kuin mitä epätarkoituksenmukainen kulunjärjestely tapahtuma-alueen suunnittelussa olisi tapahtumajärjestäjille.

Pysyvemmän elinkeinotoiminnan mahdollistaminen alueelle tulee suunnitella siten, että se palvelee sekä tapahtumia että alueella pysyvämmin toimivia yrityksiä. Lisäksi alueen elinkeinotoiminnan tulee mahdollistaa tapahtumista riippumaton liiketoiminta. Tämä tarkoittaa sitä, ettei tapahtumista voi tulla rasite pysyville elinkeinotoimijoille tai päinvastoin. Esimerkiksi kiinteissä tiloissa toimiva kahvila- ja ravitsemusliiketoiminta alueelle tulee suunnitella siten, että se voidaan tarpeen mukaan sulkea pois tapahtuma-alueelta ja että tapahtuma- ja kahvilatoiminta eivät muutenkaan ole toisistaan riippuvaisia. Alueen elämyspalveluiden tulisi puolestaan olla sellaisia, että ne houkuttelevat alueelle kävijöitä myös tapahtumien ulkopuolella ja että ne itsessään tuottavat euroja. Ulkoiluun, liikuntaan

ja viihtymiseen varattuja alueita tulisi siten varata myös liiketoiminnan mahdollistaviin aktiviteetteihin (esim. minigolf). Myös sääolosuhteiden vaikutus elinkeinotoimintaan tulee huomioida, mikä tarkoittaa sääsuojien järjestämistä sekä sääolosuhteista riippuvaisten palvelujen tasapainoa.

Vaikka alueen suunnittelussa tulee korostaa alueen joustavuutta tapahtumien ja muun elinkeinotoiminnan järjestämisessä, on suunnittelun yhteydessä tärkeää kyetä tekemään myös yhteisiä tulevaisuuteen suuntautuvia linjauksia. Yhteiset käytännöt mahdollistavat johdonmukaisen asioinnin elinkeinotoimijoiden tiedottamisessa ja houkuttelussa sekä yhdenmukaiset prosessit kaupunkikonsernin sisällä (luvat, ohjeistukset yms.). Tämä koskee erityisesti pysäköinnin järjestämistä ja rantareitin kulkua tapahtumien aikana.

Vastaus:

Yksi tärkeimmistä syistä aloittaa Linnanpuiston peruskorjaushanke on ollut se, että alue ei enää kestä nykyittakavaivoihin laajentunutta tapahtumakäyttöä. Puistoa ei ole aikoinaan rakennettu tapahtumakäyttöä ajatellen, sen nurmialueet ovat ajan kuluessa painuneet ja tiivistyneet, eikä siellä ole tarjolla nykytapahtumien tarvitsemaa infraa. Kunnossapito on työlästä ja tapahtumien jälkityöt aiheuttavat turhia kustannuksia.

Suurimpia tapahtumajärjestäjiä osallistettiin suunnittelun aikana ja heitä myös kehoitettiin aktiivisesti tuomaan esille omat tarpeensa ja näkemyksensä. Heiltä saatu palaute on vaikuttanut tehtyihin ratkaisuihin. Suunnittelussa mukana olleita sidosryhmiä ja osallisia on ollut paljon, ja tehdyt ratkaisut ovat monelta osin eri käyttäjiä ja käyttötarkoituksia yhteensovittavia kompromisseja.

Ulkoiluun, liikuntaan ja viihtymiseen varattuja toiminnallisia alueita on osoitettu sekä Karnaalinpuistoon että Linnanpuistoon, muodostaen helposti saavutettavan ja yhtenäisen kokonaisuuden. Näin toiminnat ja mahdolliset palvelut hyötyvät toisistansa parhaiten. Toiminnallisen alueen keskittäminen Linnanpuiston eleläosaan ja Karnaalinpuistoon mahdollistaa näiden rajaamisen tapahtuma-alueen ulkopuolelle.

Pysäköintialueen toimivuutta, paikkamääriä, liittymiä ja kulkuyhteyksiä on tarkasteltu monen eri vaihtoehdon kautta – ja monen eri osallisen kanssa. Jatkossa se palvelee pääosin vain henkilöliikennettä. Linja-autoliikenne järjestetään Tampereentien varteen erikseen suunniteltavien liikennejärjestelyjen yhteydessä.

Puistosuunnitelmia laadittaessa ja hyväksyttäessä ei oteta kantaa tapahtumien aikaisiin tilapäisiin järjestelyihin, alueella telttailuun tai leirytyymiseen, aitaamiseen tai rantareitin sulkemiseen. Tällä hetkellä ne käsitellään erikseen joka tapahtuman yhteydessä lupaviranomaisten toimesta. Käytännöt ja aitaustarpeet vaihtelevat tapahtumasta riippuen.

Tarkemman rakennussuunnittelun yhteydessä osallisten kanssa keskustellaan vielä yksityiskohdista ja yritetään löytää ratkaisu myös rakentamisen aikatauluun siten, että siitä olisi mahdollisimman vähän haittaa. Selvää kuitenkin on, että joustavuutta tarvitaan ja rakentamisesta tulee aiheutumaan väliaikainen häiriö Linnanpuiston käyttöön ja toimintaan.

...

[Loimua Oy:n lausunto](#)

Loimua toteaa lausunnossaan, että sillä ei ole huomautettavaa yleissuunnitelmien luonnoksiin A ja B.

Lisäksi todetaan, että suunnittelualueella sijaitsee Loimua Oy:n käytössä oleva kaukolämpöverkosto, kaukolämpöverkoston päälle ei saa sijoittaa kiinteitä rakennuksia. Suunnittelualueelle sijoitettavat rakennukset on mahdollista liittää kaukolämmön jakeluun.

Vastaus:

Loimu Oy:n kanssa on erikseen jatkettu keskusteluja kaukolämpölinja saneeraustarpeesta ja mahdollisesta siirtämisestä pois puistosta Tampereentien jalankulku-/ pyöräilyväylien alle.

...

Vanhus- ja vammaisneuvoston lausunto

1. Mukulakivetyksen yli tasainen kulkureitti
Vanhusneuvoston kokouksessa tehtiin huomiot, että Linnanpuistoon tarvitaan Kustaa Kolmannen kadun mukulakivetyksen ylittävää sileää kohtaa, jotta pyörätuolilla, rollaattorilla sekä lastenrattaiden kanssa liikkuvilta onnistuu kadun ylitys. Reitti tulee olla myös hyvin merkitty ja helposti saavutettava.
2. Tilavat parkkiruudut
Ikäihmiset ja liikuntarajoitteiset toivovat alueelle tukevia penkkejä sekä isoja parkkiruutuja, jotta pysäköinti olisi sujuvaa. Liikuntarajoitteiset tarvitsevat tilaa, jotta pääsevät poistumaan sujuvasti autoista esim. pyörätuolin tai rollaattorin kanssa. Myös matkailuautojen parkkimahdollisuus sai kannatusta vanhusneuvostolta.
3. Karnaalinpuistoon ikäihmisten ja lasten alue
Vanhusneuvoston työjaosto jatkoi kommenttien jälkeen vielä ideointia, että Karnaalipuiston alueesta voisi tehdä ikäihmisille ja lapsille puiston, joka olisi avoinna myös silloin, kun tapahtuma-alue on suljettu. Alueella voisi olla kuntoilu ja leikkivälineet ja tietenkin myös WC ja sadekatos.
4. Lukittava puistoalue
Vanhusneuvosto ideoi myös, että Karnaalinpuiston alueella voisi olla keinoja ja ehkä myös lukittava aidattu alue, jossa olisi automaattilukitus alue. Aitaamien olisi samaan tapaan toteutettu kuin torin leikkipuisto, mutta suljettava.

Vastaus:

1. Kustaa III:n kadun ylitykseen on suunnitelmassa esitetty esteetön ylityskohta.
2. Pysäköintipaikkojen tarve alueella on suuri. Normaalia leveämmät parkkiruudut vähentäisivät autojen kokonaismäärää. Pysäköintialueelle varataan muutama liikkumisesteisten pysäköintitunnuksella käytettävissä oleva leveämpi parkkiruutu. Myös matkailuautoille on tarkoitus osoittaa paikkoja. Pysäköintialueen suunnittelu tarkentuu vielä jatkossa. Niittykadulle on myös mahdollista järjestää liikkumisesteisten pysäköintiä.
3. Karnaalinpuiston itäosaa kehitetään nykyistä paremmin virkistyskäyttöä palvelevana, kaikenikäisille suunnattuna puistomaisena alueena. Sinne varataan mahdollisuus myös toimintoja palvelevalle huoltorakennukselle.
4. Linnanpuiston leikkipaikka aidataan ja siihen tulee salpalukittava käyntiportti.

Muut luonnosvaihtoehdoista jätetyt palautteet

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan johtoryhmän mukaan Linnanpuistoa tulisi kehittää aktiivisena olohuoneena asukkaille ja samalla mahdollistaa tapahtumien järjestäminen. Kansalaislähtöinen toiminta tulisi olla alueen pääasiallisena käyttönä jatkossakin. Rantareitti voidaan sulkea Linnanpuiston osalta tapahtumien ajaksi. Palvelujen osalta tärkeimmät ovat kahvila ja leikkipuisto,

joiden tulisi sijaita vierekkäin ja ehdottomasti Linnanpuiston puolella ja lisäksi rantareitin varrella. Niemen kärkeä tulisi kehittää piknik-alueena, koska se on aurinkoisin ja maisemiltaan kaunein alue. Emme kannata kumpareen rakentamista.

Vastaus:

Toimintoja on pyritty keskittämään Linnanpuiston eteläosaan, jonne myös mahdollinen kahvila on sijoitettu. Niemenkärki on vapautettu omaehtoiseen oleskeluun ilman hallitsevia tai mahdollisesti myös linnanäkymää häiritseviä rakenteita.

PUISTOSUUNNITELMAT, toinen vaihe

Toinen keskustelutilaisuus suurimpien tapahtumajärjestäjien ja lupaviranomaisten kanssa järjestettiin helmikuussa 2024, kun suunnittelussa oltiin päästy yhteen luonnosvaihtoehtoon. Tapahtumajärjestäjiltä pyydettiin myös kirjallisia kommentteja ja aluesuunnitelmia Linnanpuistoon liittyen. Erilliset neuvottelut pidettiin verkostoyhtiöistä Hämeenlinnan Seudun Veden ja Loimuan kanssa.

Kaupunkirakenteen infran suunnittelun asiantuntijoiden kanssa suunniteltiin Tampereentien sekä Niittykadun liikennejärjestelyjä sekä puistojen sisäisistä väyliä ja pysäköintipaikkaa. Myös infran kunnossapidon kommentit kysyttiin.

Linnanpuiston ja Karnaalinpuiston yleissuunnitelmatasoiset puistosuunnitelmat asetettiin julkisesti nähtäville maaliskuussa 2023. Valmisteluaineisto kuulutettiin Kaupunkiuutisissa 6.3.2024 ja asetettiin nähtäville 15 päivän ajaksi 7.-21.3.2024.

Hämeen ELY-keskus, ympäristöyksikkö

Hämeen ELY-keskukselle on toimitettu tiedoksi asiakohdassa mainittujen puistosuunnitelmien viireilläöoloa koskeva kuulutus, mahdollista lausuntoa varten. ELY-keskus lausui aiemmassa luonnosvaiheessa kahdesta eri suunnitelmavaihtoehdosta kannattaen vaihtoehtoa B jatkosuunnittelun pohjaksi.

Luonnosvaihtoehtoihin verrattuna Linnanpuiston alueelle on esitetty niittyaluetta tulva-altaan ympäristöön, ja säilyvän puuston osuutta on lisätty vesialueen ympäristössä. Suunnitteluratkaisu tukee Linnanpuiston alueella luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja kehittymistä erityisesti vesialueiden välittömässä lähiympäristössä luonnosvaihtoehtoja paremmin.

Puistosuunnitelmassa osoitetaan useita aluevarauksia ja toimintoja nykyisin puustoisille ja kasvipeitteisille alueille erityisesti Karnaalinpuiston kaakkoisosaan. Molemmille puistoalueille esitetään istutettavan uutta puustoa jo nykyisin puustoisille alueille. Luonnosvaihtoehtoihin verrattuna aluevarausten ja istutettavien alueiden määrä on kasvanut. ELY-keskus toistaa luonnosvaihtoehtoista antamassa lausunnossaan esittämänsä huomion, että luonnonympäristön kannalta rakennetussa ja hoidetussa ympäristössä on keskeistä säilyttää nykyistä puustoa mahdollisimman paljon eri-ikäisen ja -rakenteisen luonnonympäristön jatkumon säilyttämiseksi sekä alueiden kytkeytyneisyyden turvaamiseksi. ELY-keskus esittää vielä, että olevan puuston säästämistä ja yhteensovittamista esitettyjen aluevarausten ja toimintojen kanssa tarkastellaan suunnitelmassa tarkemmin.

ELY-keskus esitti aiemmassa lausunnossaan myös suunnittelualueen historiallisten piirteiden tunnistamista ja ratkaisujen sovittamista alueen historialliseen jatkumoon. Suunnitelmaa olisi hyvä tarkastella vielä tästä näkökulmasta. ELY muistuttaa uudelleen, että myös rantaan tulevat rakenteet, rakennukset ja rakennelmat tulee huolellisesti sovittaa arvokkaaseen maisematilaan. Erityisesti tulee kiinnittää huomio Linnanpuiston kaakkoiskulmaan suunnitellun kahvilarakennuksen ja sitä ympäröivän terassin rakenteisiin, materiaaleihin ja väreihin sekä terassin korkeusasemaan.

Vastaus:

Hyväksyttävään puistosuunnitelmaan pyrittiin kokoamaan molemmista vaihtoehtoisista luonnoksista A ja B parhaiksi arvioidut ominaisuudet.

Leikkattavaa nurmikkoa monimuotoisempia niittyalueita on lisätty vesiaiheiden ympärille, vaikka niiden kulutuksen- ja tallauksenkestävyys on heikompi. Luonnontilaisuus lisääntyy Karnaalinpuiston puolella verrattaessa Linnanpuistoon, joka on pääosin kuitenkin käyttöviheraluetta.

Puistossa runsaasti esiintyvät hopea- ja terijoensalavat ovat nopeakasvuisia, mutta puiksi varsin lyhytikäisiä ja valitettavasti ne alkavat olla ikänsä loppupäässä. Puustosta on tehty aistinvaraisia kuntoarvioita. Myös kaupungin kunnossapito on vuosien aikana seurannut puita ja tehnyt runkojen kairauksia merkittävien riskipuiden ja lahovaurioiden laajuuden kartoittamiseksi. Kokonaisia puita on jopa kaatunut ja suuria oksia putoilee laajuuksellisesti kovempien tuulien aikana. Osa puista muodostaa jo huomattavan riskin puiston runsaslukuiselle käyttäjäkunnalle.

Puita on poistettu jo vuosia yksitellen ja Kustaa III:n katua reunustavista riveistä tai rannan puista on enää noin kolmasosa jäljellä. On myös todennäköistä, että kadun varressa on alun perin käytetty jotain muuta puulajia. Jotta rivit ja kujanteet saadaan jatkossa yhtenäisiksi, yksittäisiä vanhoja puita ei voida jättää väleihin, vaikka jokunen voisi vielä kuntonsa puolesta siellä säilyä.

Linnanpuiston länsi- ja luoteisosissa joudutaan tekemään maastonmuotoiluja hulevesien hallitsemiseksi. Luontaisesti ojan ympärille kasvaneet koivut ja tervalepät kestävät huonosti juuristoalueen maanpinnan muutoksia, kuten täyttöö. Olevan puuston elinedellytyksiä jatkossa joudutaan tarkastelemaan myös tämän suhteen. Säilytettävät, poistettavat ja istutettavat puut sekä muu kasvillisuus tarkentuu vielä rakennussuunnittelussa.

Linnanpuiston kulttuurihistoriallisesti arvokas tilallinen rakenne ja merkitys historiallisessa jatkumossa säilyy.

Museovirasto on ensimmäisen vaiheen lausunnossaan todennut seuraavasti: *”Maisema linnan kokonaisuuden ympärillä on perinteisesti ollut luonteeltaan avoin. Linna sijoitettiin alun perin linnasaarelle, joka usean vuosisadan ajan rajautui osittain järven rantaan, osittain soiseen alueeseen. 1700-luvun lopulla linnan puolustusta vahvistettiin vallien ja vallihautojen järjestelmällä. Tässä yhteydessä laadittiin suunnitelma, jonka mukaisesti Hämeenlinnan kaupunki siirrettiin linnan pohjoispuolelta nykyiselle paikalleen linnan eteläpuolelle. Linnan varustusten ympärille jätettiin suunnitelmassa puolustusta palveleva avoin vyöhyke, linnoitusplanadi. Nykyinen linnanpuiston alue edustaa mm. tämän maisemallisesti avoimen vyöhykkeen jatkumoa.”*

Lisäksi alueellisen vastuumuseon lausunnossa todetaan Linnanpuiston historiasta seuraavasti: *”Vanhimmilta osiltaan linnanpuisto on peräisin kaupungin ensimmäisestä, Axel Magnus Arbinin asemakaavasta vuodelta 1777. Asemakaavassa linnan ja tulevan kaupungin korttelialueen välinen alava ranta on merkitty puistovyöhykkeeksi. Puiston muodostamiseen vaikutti osaltaan se, että rakentaminen linnan ympäristön suoja-alueelle oli kiellettyä. Nykyinen Linnanpuisto on perustettu vuonna 1968, mutta osa sen puustosta on saanut alkunsa aiempina vuosikymmeninä.”*

Linnanpuistolle merkittävät ominaispiirteet, kuten linnan rooli maisemassa, avoimuus ja näkymät sekä historialliset puukujanteet säilyvät ja vahvistuvat suunnitelman myötä. Rakennussuunnittelun yhteydessä tehtävässä kalusteiden, varusteiden ja materiaalien valinnassa huomioidaan niille asetetut vaatimukset ja ne valitaan arvokkaaseen ympäristöön sopiviksi. Esimerkiksi puiston valaisimet ovat nykyisellään monelta aikakaudelta ja tyyppiltään varsin kirjavia ja niiden uusimisella on suuri vaikutus paitsi puiston käyttäjäkokemukseen ja turvallisuuteen myös koko ympäristön yleisilmeeseen.

...

Hämeenlinnan kaupunginmuseo, Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo

Hämeenlinnan kaupunki pyytää Hämeenlinnan kaupunginmuseon – Kanta-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausuntoa Linnanpuiston ja Karnaalinpuiston puistosuunnitelmista.

Valmistuneet puistosuunnitelmat ovat luonteeltaan yleissuunnitelmia, jotka tarkentuvat vielä yksityiskohdiltaan rakennussuunnitteluvaiheessa. Lisäksi alueella on käynnistymässä asemakaavoitus. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo on lausunut puistosuunnitelmien luonnoksista 13.11.2023 (HML/3760/12.03.03.08/2023) ja viittaa edelliseen lausuntoonsa alueen kulttuuriympäristön ominaispiirteistä. Lisäksi alueellinen vastuumuseo on osallistunut ja kommentoinut puistosuunnitelmaa hankkeen ohjausryhmän kokouksissa (viimeinen kokous 1.2.2024) sekä ollut mukana alueen asemakaavoituksen taustaselvitykseksi suunnitellun arkeologisen inventoinnin tarjouspyynnön laadinnassa (työneuvottelu 22.2. ja sähköposti 23.2.2024). Inventoinnin tavoitteena on selvittää alueen eri osien arkeologinen potentiaali, joka on ilmeinen keskiaikaisen Hämeen linnan (muinaisjäännösrekisteritunnus 1000006748) välittömässä läheisyydessä. Myös Museovirasto on lausunnossaan 22.11.2023 (MV/26003/2023) todennut linnaa ympäröivän sittemmin maatuneen vesi- ja kosteikkoalueen arkeologisen potentiaalin.

Kanta-Hämeen alueellisen vastuumuseon kannanotto

Alueellinen vastuumuseo pitää puistosuunnitelmaa asianmukaisesti laadittuna ja se tukee linnan arvokkaan ympäristön ja näkymäyhteyksien säilymistä. Museolla ole huomautettavaa suunnitelmista. Rakennussuunnitteluvaiheessa ja suuremmissa maankaivuutöissä on kuitenkin huomioitava alueen vielä tarkemmin selvittämätön arkeologinen potentiaali ja vastuumuseo pyytää tarkemmat jatkosuunnitelmat ja niihin liittyvät selvitysaineistot arvioitavikseen.

...

Naapuripalaute, As Oy

Hienoa, että Linnanpuiston kunnostus etenee.

Olemme seuranneet puistoa koskevaa keskustelua sekä kaupungin sivuilta että paikallisesta mediasta sekä ottaneet osaa Hämeenlinnan kaupungin Linnanpuiston ja Karnaalipuiston kehittämistä koskeviin kyselyihin yksityishenkilöinä.

Sinänsä ansiokaan kyselyn haasteena oli vastausvaihtoehtojen löytäminen kahteen varsin samankaltaiseen suunnitelmaan perustuviin kysymyksiin. Kokonaisarvosana kummastakin luonnoksesta oli kyselyyn vastanneiden arvioiden mukaan vain kohtalaisen hyvä. ”Luonnos A arvioitiin sopivan Linnanpuistoon keskiarvolla 3,3 ja luonnos B pari kymmenesosaa paremmin 3,5.” Mielipiteitä ja toiveita puiston kehittämisestä on varmasti yhtä monta kuin on puiston käyttäjiä ja ratkaisuihin joudutaan tekemään kompromisseja. Muistutuksessamme nostamme esiin pari puiston laidalla asuvien ja paljon puistoa käyttävien kannalta keskeistä tekijää. (Kursivoidut lainaukset kaupungin sivuilla olevista suunnitteluteksteistä.)

KAHVILAN SIJAINTI

”Vaihtoehdon B mukaista kahvilan paikkaa Linnanpuiston rannassa kannatti 69% vastaajista, kun toisena vaihtoehtona oli kahvilan sijoittuminen Karnaalinpuistoon.”

”Kysyttäessä, voiko kahvila sijaita suunnittelualueen ulkopuolella, 41% vastaajista (165) oli sitä mieltä, että ei voi. Kuitenkin 138 vastaajaa (35%) katsoi, että se voisi olla toisaalla ja lähes sadalle vastaajalle kahvilan sijainnilla ei sinänsä ollut merkitystä.”

On aivan selvää, että kahvilaa rannassa kannattaa enemmistö vastaajista, jos vaihtoehtona on Karnaalipuisto. Toisaalta 59% vastaajista oli sitä mieltä, että kahvila voi sijaita missä vaan, myös suunnittelualueen ulkopuolella.

Maisemakahvila veden äärellä olisi erinomainen lisäarvopalvelu Linnanpuiston ja Rantareitin käyttäjille sekä Linnan vuosittaiselle lähes 100t:lle vierailijalle. Kahvilan liiketaloudellinen menestys puistoalueella edellyttää kaikkien potentiaalisten asiakasvirtojen hyödyntämisen. Onnistunut sijainti on toiminnan tärkein edellytys.

Nyt suunnitteluluonnoksissa ehdotettu sijainti ei tuo Linnan vieraita eikä puistossa leikkivien lasten vanhempia kahvilan potentiaaliin. Toinen merkittävä haaste on heikko saavutettavuus autoileville kahvilan asiakkaille. Koilliskulman kadunvarsipysäköintipaikat kesäaikaan eivät tule mahdollistamaan kahvilalle riittävää asiakas potentiaalia. Kolmas keskeinen edellytys toimivalle maisemakahvilalle on aurinkoisen ajan maksimointi aikaisesta aamusta myöhäiseen kesäiltaan. Nyt suunnitellulla sijainnilla aurinkoinen aika jopa keskikesällä on lyhyt. Tämä tuo merkittävät haasteet kahvilan liiketoiminnan kannattavuuteen.

Näistä lähtökohdista ainoa toimiva sijainti kahvilalle on Linnanniemen kärki, joka on myös maisemallisesti paras mahdollinen. Riittävän kaukana linnasta, jotta se ei peitä linnamaisemaa kaupungin suunnasta, matalana rakennuksena ei edes Vanajavedeltä katsottuna. Ympärivuotista kahvilatoimintaa alueella tuskin saa kannattavaksi. Mikäli sellaisesta haaveillaan linnavieraiden ja leikkipuiston käyttäjien lisäksi kahvila-ravintolan sijainti suunnitellun uimapaikan, myös talviuintipaikan, läheisyydessä tarjoaa mahdollisuuden myös tämän käyttäjäryhmän palvelemiseen.

Päätös sijainnista on erittäin merkityksellinen tulevaisuuden kannalta, joten tämä kannattaa valmistella huolella mahdollisesti potentiaalisia kahvila-ravintolatoimijoiden näkemyksiä kuunnellen.

Käyttäjien kannalta on epäoleellista, onko rakennus kiinteä vai siirrettävä, kunhan se palvelee asiakkaita ja on vanhaan puistomaisemaan ja linnan läheisyyteen sopiva. Yrittäjän näkökulma lienee tässä suhteessa ratkaiseva.

Linnanpuiston naapurissa 1800-luvun lopulla rakennetut, suojellut, puurakenteiset asuinrakennukset (As Oy Hämeenlinnan Linnanranta) ovat kiinni puiston eteläreunassa. Suurten tapahtumien lisäksi puistossa on kesäisin lähes joka viikonloppu muita pienempiä tapahtumia. Puistosta äänet kantautuvat sekä sisälle asuntoihin että pihamaalle tehden nukkumisen kotona tai pihalla oleilun isojen tapahtumien aikana lähes mahdottomaksi. Mikäli kahvila-ravintola sijoitetaan aivan asuinrakennuksemme viereen, tekee se metelistä ainakin kesäaikana meille ”jokapäiväisen vieraan”

Linnanrannan asukkaina meitä siis tietysti huolestuttaa kahvila-ravintolan ja yleisen käymälän suunnitelmassa oleva sijainti. Kahvilan parasta paikkaa etsittäessä on syytä muistaa, ettei uusi rakennettava rakennus saa aiheuttaa naapurille haittaa (nousta liian korkeaksi, estää näköalaa, laskea kiinteistön arvoa). Voimassa olevassa laissa säädetään kiinteistön omistajan

vahingonkorvausvastuusta naapurikiinteistön omistajalle, mikäli naapurikiinteistön toiminnasta aiheutuu naapurille kohtuutonta rasitusta.

Hämeenlinnan kaupungin Viheraluesuunnittelija Susanna Lappalaiselta saamamme tiedon mukaan kahvila-ravintolaa ei voida sijoittaa linnan läheisyydessä olevaan niemeen, koska alue ei ole kaupungin omistuksessa. (Puhelinkeskustelu 18.3.2024)

Vaikka kahvila-ravintolaa ei voitaisi sijoittaa ko. niemeen, tilaa rannassa on muuallakin kuin aivan asuinrakennusten vieressä. Edellä mainitut kahvila-ravintolan kannattavuuden kannalta oleelliset seikat sekä asukkaiden toiveet perustelevat molemmat kahvila-ravintolan sijoittamista lähemmäs linnaa, uimarantaa ja leikkipuistoa (mikäli se jätetään linnan läheisyyteen). Rantareitin lenkkeilijät eivät ole kovinkaan potentiaalisia kahvila-ravintolan asiakkaita. Oleellista on, että kahvila on lähellä muita toimintoja, lasten leikkipaikkaa, pelialueita, oleilualueita eli puistossa aikaansa viettäviä ihmisiä.

Millä perusteella kahvila-ravintolan paikaksi ehdotetaan puiston Niittykadun läheisyydessä olevaa rantaa?

Mikäli leikkipaikka ja pelialueet sijoitetaan Niittykadun varteen, voisiko kahvila olla puiston sisällä vesielementtien vierellä lähellä leikki- ja pelialueita (versio B)? Näin tapahtumille vuokrattava alue rajautuisi kahvila-ravintolaan, joka voisi tarvittaessa olla myös osa tapahtumaa. Keskellä puistoa oleva rakennus terasseineen voidaan rakentaa myös ”ilmansuunnallisesti” mahdollisimman optimaalisesti.

RANTAREITTI, KUNTOILU JA LEIKKIPAIKAT

Toimintojen, kahvilan ja kulkureittien suunnittelussa etusijalla tuntuu olevan se, kuinka puistoa voidaan käyttää tapahtumiin, jotka vaativat puistoalueen ja Rantareitin sulkemista ulkopuolisilta käyttäjiltä. (Tällaisia tapahtumapäiviä puistossa oli kesällä 2023 seitsemän. Kun varsinaisiin tapahtumapäiviin lisätään tapahtumien valmistelupäivät puisto oli suljettuna 24 päivää 3.7. – 21.8.2023 välillä.) Puistoa voidaan ja tulee kehittää niin, että se palvelee myös kesäaikana sekä kaupunkilaisia että tapahtumajärjestäjiä. Tapahtumajärjestäjät voivat toteuttaa toimintansa siten, että rantareitti säilyy avoimena myös tapahtumien aikana, tai ainakin niiden valmistelun ajan. Kaupungin tulisi ennen kaikkea tässä asiassa edistää kaupunkilaisten tahtoa. Me kaupunkilaiset käytämme puistoa ympäri vuoden niinä 341 päivänä, jolloin se ei ole tapahtumajärjestäjien käytössä. (Käyttäisimme 358 päivänä, mikäli tapahtumien valmistelupäiviksi Rantareitti saadaan kaikkien käyttöön.)

Kuntolaitteiden paikka on pidettävä rantareitin varrella lenkkeilijöiden käytettävissä.

”Leikkipaikan sijainnista kysyttäessä sen uusiminen lähemmäs Niittykatua sai vain vajaat 30 ääntä enemmän verrattuna nykyiseen sijaintiin.”

Ei kai ole mahdotonta, eikä edes kallista, edelleen pitää molemmat leikkipuistot. Linnan leikkipuisto on nykyisin selvästi suuremmalla käytöllä kuin Niittykadun pikkupuisto. Tämä johtuu varmasti myös leikkipaikkojen tämän hetken ”varustelutasosta”. Vaikka linnan vieressä oleva leikkipaikka onkin aurinkoisempi, kumpi tahansa paikka toimii hyvin. Leikki- ja pelipaikan sijainti vaikuttanee siihen, mihin kahvila-ravintola kannattaa sijoittaa (tai päinvastoin).

Seuraamme ikkunoistamme Linnanpuiston elämää päivittäin ja tiedämme kuinka rakas ja tärkeä se hämeenlinnalaisille on. Toivomme voivamme jatkossakin sanoa, että ”Vanajavesi rantoineen, Linnanpuisto kaupunkilaisten olohuoneena...” (<https://kansallisetkaupunkipuistot.fi>) palvelee meitä

kaikkia puiston käyttäjiä. Edellä mainitussa tekstissä todetaan "... kaupunki on sitoutunut myös jatkossa vaalimaan alueen arvokasta puisto- ja kulttuurihistoriallista perintöä sekä arvoja."

Tältä pohjalta on hyvä jatkaa Suomen ensimmäiseen kaupunkipuiston kuuluvan Linnanpuiston kehittämistä yhteistyössä kaupunkilaisten, tapahtumien järjestäjien, Linnan kehityksen, alueella toimivien tai sinne halaavien yrittäjien sekä puiston laidalla asuvien kesken.

Vastaus:

Ulkoiluun, liikuntaan, leikkiin ja viihtymiseen varattuja toiminnallisia alueita on nyt osoitettu sekä Karnaalinpuistoon että Linnanpuistoon siten, että ne muodostavat puistojen välille helposti saavutettavan ja yhtenäisen toiminnallisen akselin. Näin aktiviteetit ja jatkossa mahdollisesti syntyvät palvelut hyötyvät toisistaan parhaiten.

Samalle akselille rannan tuntumaan on sijoitettu myös toimintoja tukeva kahvila. Rantakahvila on Hämeenlinnassa ollut yksi toivotuimmista palveluista. Puistosuunnittelun yhteydessä sille on haettu sopiva sijoituspaikka, jotta rakentamisessa voidaan huomioida tarvittava maanalainen kunnallistekniikka. Kahvilan varsinainen rakennuspaikka ja -oikeudet määritetään lopullisesti asemakaavassa. Toiminnallisen alueen keskittäminen Linnanpuiston eteläosaan mahdollistaa myös sen rajaamisen tapahtuma-alueen ulkopuolelle. Rantaan on varattu muitakin paikkoja oleskeluun ja istuskeluun, myös aivan veden äärelle.

Katu- ja yleisten alueiden, kuten puistojen, suunnitteluprosessia ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki.

...

Muut kannanotot

Linnanpuiston minigolf kenttä on toiminut nykyisellä paikallaan 1980 luvulta lähtien. Rata on ollut pääasiassa urheiluseurojen omistama ja hallinnoima. Rata on tarjonnut monelle nuorelle kesätyötä ja samalla tuottanut seuroille toiminnassa tarvittavia tuloja. Viimeisten vuosien aikana radan toiminnasta on vastannut Hämeenlinnan Jalkapalloseura vuokraamalla liiketoiminnan. Alueen tontti on ollut kaupungilta vuokrattuna FC Hämeenlinnalle, joka on rakentanut alueen kahvila rakennuksen ja omistaa alueen radat ja irtaimiston.

Kahvila rakennus on valmistunut vuonna 2002 ja olisi näin vielä käyttöikänsä alkutaipaleella.

Tontilla sijaitsee kiinteä hirsirakennus, jossa kahvila ja wc tilat. Rakennus on kooltaan n.40 m2. Rakennuksen yhteydessä on myös terassi n. 30m2. WC tilat ovat palvelleet niin radan käyttäjiä kuin puiston muita kävijöitä. Puiston käyttö on kesän mentyä hiljaista ja näin minigolf toimintaa on voinutkin pyörittää vain touko- elokuussa. Mahdollinen ympärille sijoittuva muu toiminta tukisi radan käyttöä ja synnyttäisi synergia etuja myös ympäristön muille uusille toimintoille. Voisi kuvitella lasten puistossa käyvien tarvitsevan WC-tiloja, kioskia jne. lähellä leikkipaikkaa. Piknikillä kesäisin puistossa käyvät ihmiset ovat käyttäneet hoidettuja siistejä WC-tilojamme.

Minigolfin kannalta toiminnan siirtäminen kadun toiselle puolelle vie mahdolliset uudet synergiaedut, joita alueen kehittäminen voisi tuoda. Alueella on kesäisin paljon maksullisia ja maksuttomia tapahtumia, joiden kanssa rinnakainen elo on joskus hankalaa. Näitä on kuitenkin onnistuttu hyödyntämään, vaikka alueen saavutettavuus aidattuine toiminta alueineen vie käytännössä puolen kymmentä viikonloppua lyhyestä kesästä. Sama tietysti koskee alueelle tulevia muita toimintoja. Lasten puiston käyttö aikuisten musiikkitapahtumien aikana voi olla hieman kyseenalaista erilaisten lieveilmiöiden vuoksi.

Puiston eteläiseen alueeseen sijoittuvat toiminnot keskitettyinä tukisivat hyvin toisiaan ja voisi antaa mahdollisuuksia myös kehittää uusiakin toimintoja mitä suunnitelma luonnoksessa ei ole. Torin luistinradan sijoittaminen alueelle voisi tuoda mahdollisuutta ympärivuotiseen toimintaan. Myöskin rantalentopalloilijat olisivat kiinnostuneita pelipaikasta, johon voisi varata vuoroja harrastuksen suunnitelmallisen toiminnan mahdollistamiseksi.

En näe hyväksi minigolf toiminnan siirtämistä Tampereentien toiselle puolelle. Uuden radan rakentaminen maksaa ainakin 250000€ riippuen montako pelirataa tehdään ja millainen huoltorakennus. Pelkästään nykyisen kaltainen ja kokoinen rakennus sähköistettynä, vesi- ja viemäri liitännöillä varustettuna maksaa n. 100000€. Yleisesti minigolf radat sisältävät 12 tai 18 greeniä meillä on tuo 18 eli täysimittainen minigolf rata.

Nykyisen radan pelikentät ovat osittain alkuperäisiä mutta toki niitä on huollettu. Alueelle on myös tehty aivan uusia ratoja. Uuden pienemmän tontin myötä purkaisimme osan radoista ja tekisimme tilalle uusia tiivistäen niiden sijoittelua. Viimeisten muutaman vuoden aikana ei ole ollut järkevää tehdä suuria korjauksia toiminnan jatkumisen epävarmuuden vuoksi.

Pitkään minigolf toiminnasta vastanneena tiedän toiminnan taloudelliset realiteetit. Olemme pitäneet kierrosmaksut edullisina suosien mm. perhelippuja, kausikortteja jne. Minigolf toiminnan siirtäminen toiseen paikkaan ei tässä tapauksessa ole taloudellisesti järkevää. Investoinnin takaisin maksu ajaksi muodostuisi lähes kymmenen vuotta. Lisäksi kerrosmaksuja joutuisi nostamaan lähes kaksinkertaisiksi.

Annan mieluusti lisätietoja ja keskustelen vaihtoehtoista.

Vastaus:

Nykyinen minigolf -alue on toiminut urheiluseurojen hallinnoimana ja organisoimana. Kahvilarakennuksen aukiolot ovat olleet melko satunnaista, vaihdellen sään, pelaajamäärien ja käytettävissä olevien talkoolaisten mukaan. Pelaaminen on aukioloaikojen ulkopuolella perustunut omatoimisen maila-automaatin käyttöön.

Laadukasta ja kiinnostavaa rata- eli minigolfia toivottiin asukaskyselyn vastauksissa ja varaus sille päätettiin osoittaa Karnaalinpuistoon. Suunnitelmassa Linnan- ja Karnaalinpuistoon sijoitettavat aktiviteetit muodostavat toiminnallisen akselin, joka jatkuu puistojen välillä. Samalle akselille on sijoitettu myös toimintoja tukeva kahvila. Uusi aluevaraus on Tampereentien vieressä näkyvällä paikalla ja helposti saavutettavissa liittyvän pysäköintialueen ansiosta.

Karnaalinpuiston itäosaa kehitetään nykyistä paremmin virkistyskäyttöä palvelevana puistomaisena alueena, jonne tilaa vaativa mini-golfrata on sijoitettu väljästi mahdollistaen rata-alueen tai muiden liittyvien palvelujen, kuten välinevuokrauksen, kehittämisen.

...

Puistojen suunnitelma vaikuttaa hyvältä.

Varsinkin Niittykadun suuntainen kevyenliikenteen reitti tulee tarpeeseen, koska kesätaapahtumien aikaan pyöräily Tampereentien suuntaan on ollut usein estynyt.

Edellä mainittuun liittyen olisi jo suunnitelmakartassa esitettävä Linnanpuistossa tapahtumille varattu aluerajaus ja niiden aitojen paikat, jotta suukovulta järjestäjien kanssa vältyttäisiin.

Niittykadun kevyenliikenteen reitti pitäisi rakentaa valmiiksi ennen varsinaisen puiston rakentamiseen ryhtymistä jotta liikkuminen puiston kautta ei estyisi kokonaan rakennusaikana.

Pyörätie Karnaalinpuiston kautta Brahenkadulle tulisi rakentaa leveäksi ja hyväkuntoiseksi. Brahenkadun ja Tampereentien risteys on ongelmallinen ja em. reitti tarjoaa turvallisemman mahdollisuuden pyöräilijöille.

Vastaus:

Puistosuunnitelma ei ota kantaa tapahtumien aikaisiin tilapäisiin ratkaisuihin, kuten aitaamiseen tai rantareitin sulkemiseen. Ne käsitellään tapahtumalupien yhteydessä lupaviranomaisten toimesta. Käytännöt ja aitaustarpeet vaihtelevat tapahtumasta riippuen.

Toteutusaikataulua ja rakentamisen järjestelyjä mietitään rakennussuunnittelun yhteydessä.

Karnaalinpuistoa halkova reitti on suunniteltu leveänä jalankulun ja pyöräilyn aluereittinä.

...

Puistosuunnitelmassa on Karnaalipuistoon piirretty koripallokenttä. Vaikka piirustuksessa mittakaava onkin, on näytöltä hankala varmistua tuon kentän mitoista. Onko se normaali 28 x 15 metriä? Jos, niin mitta riittää kyllä lentopallonkin pelaamiseen. Kenttään on 18 x 9 metriä, mutta pelaamista tapahtuu myös rajojen ulkopuolella. Miten sitten on suunniteltu lento- ja koripallon pelaamisen onnistuvan samalla kentällä, kun lentopallokentän tolpat ja verkko olisivat keskellä kenttää? Lentopalloilua eivät päädyissä olevat korit haittaa.

Pelikentän viereen on piirretty pienoiskolf-rata, joka lienee aidattu? Pelattaessa pallot välillä karkaavat ja on mahdollista, että palloja on haettava myös golf-kentältä. Tämä on syytä huomioida aidan suunnittelussa, että pallon noutajien kulku on mahdollisimman helppoa.

Tällaiset huomiot lentopalloilijan kannalta tuohon suunnitelmaan.

Vastaus:

Kenttä- ja toiminta-alueiden suunnittelua jatketaan ja tarkennetaan toteutussuunnitteluvaiheessa. Koripallokorit jäänevät pois, koska kentän pintaa ei ole tarkoitus asfaltoida. Pallojen karkailun estäminen puolin ja toisin pyritään huomioimaan jatkosuunnittelussa.